

การสำรวจสภาพการปฏิบัติงานด้านจัดหมู่หนังสือ และความคิดเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อระบบจัดหมู่หนังสือที่ใช้อยู่ในหอสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การสำรวจเรื่องระบบจัดหมู่หนังสือที่ใช้อยู่ในหอสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยนี้ครอบคลุมเรื่องการปฏิบัติงานด้านทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของหอสมุดแต่ละแห่ง เพื่อจะไต่ถามถึงวิธีการดำเนินงาน ปัญหา และผลที่ได้รับจากการใช้ระบบจัดหมู่หนังสือดังกล่าว ตลอดจนความคิดเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อระบบจัดหมู่หนังสือนั้น ๆ ผู้วิจัยได้เริ่มศึกษาค้นคว้าเรื่องการจัดหมู่หนังสือในคำนำประวัติวิวัฒนาการ ระบบจัดหมู่หนังสือที่สำคัญโดยเฉพาะระบบที่ใช้อยู่ในหอสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย รวมทั้งเรื่องการเปลี่ยนแปลงระบบจัดหมู่หนังสือของหอสมุด จากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ และเอกสารต่าง ๆ ข้อมูลที่ไม่สามารถค้นคว้าจากเอกสารได้ ก็ใช้วิธีการสำรวจโดยออกแบบสอบถาม ตัวอย่างประชากรมี 3 ประเภท คือ หัวหน้าบรรณารักษ์ หัวหน้าฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ และบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ

แบบสอบถามสำหรับประชากรทั้ง 3 ประเภท มีลักษณะต่างกันไปบ้าง ทำให้ได้ข้อมูลที่แตกต่างกันออกไปดังนี้คือ

1. แบบสอบถามของหัวหน้าบรรณารักษ์ ทำให้ไต่ถามถึงสภาพทั่วไปของหอสมุด นับตั้งแต่สถานภาพ บุคลากร หนังสือและสิ่งพิมพ์ ระบบจัดหมู่หนังสือ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงระบบจัดหมู่หนังสือของหอสมุดมหาวิทยาลัยบางแห่ง หรือที่มีโครงการจะเปลี่ยนแปลงในอนาคต
2. แบบสอบถามของหัวหน้าฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานของฝ่าย นับตั้งแต่บุคลากร นโยบาย ผลงาน ตลอดจนปัญหาของการปฏิบัติงาน
3. แบบสอบถามของบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ เป็นแบบ

สอบถามที่เน้นเรื่องการปฏิบัติงานและปัญหาการกำกับการและจัดหมู่หนังสือ รวมทั้งความคิดเห็นที่มีต่อระบบจัดหมู่หนังสือที่ใช้อยู่ในหอสมุดของบรรณารักษ์แต่ละคน

อนึ่ง ในการสำรวจครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการเน้นเรื่องการจัดหมู่หนังสือของหอสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งเท่านั้น แต่การที่แบบสอบถามทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวข้างต้นต้องมีคำถามการกำกับการและจัดหมู่หนังสือด้วยทุกครั้ง เนื่องจากหอสมุดในเมืองไทยมีนโยบายให้บรรณารักษ์แต่ละคนทำงานทั้งสองด้านควบคู่กันไป ต่างกับหอสมุดในต่างประเทศที่บรรณารักษ์แต่ละคนทำงานเพียงด้านใดด้านหนึ่ง อาจเป็นการกำกับการ หรือจัดหมู่หนังสือแต่เพียงอย่างเดียว¹

นอกจากแบบสอบถามซึ่งมีคำถามอยู่ 2 ประเภท คือ คำถามที่เฉพาะเจาะจงให้ตอบ และคำถามที่เปิดโอกาสให้ตอบโดยเสรีแล้ว ผู้วิจัยยังได้ขอมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าบรรณารักษ์ และบรรณารักษ์ที่เกี่ยวข้องกับงานการเปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสือของหอสมุดมหาวิทยาลัยบางแห่งอีกด้วย ช่วยให้การวิจัยครั้งนี้มีข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบจำนวนและรายชื่อของผู้ที่จะตอบแบบสอบถามจากรายชื่อบุคลากรของหอสมุดนั้น ๆ โดยได้รับความร่วมมือจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในหอสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง แล้วจึงส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยเจ้าหน้าที่ส่งตามรายชื่อดังกล่าวพร้อมกับไคแมชของเจ้าหน้าที่ผู้วิจัยและปิดแสตมป์เป็นการให้ความสะดวกแก่บรรณารักษ์ที่จะส่งคืนแบบสอบถามมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์เช่นกัน ผู้วิจัยได้เริ่มส่งแบบสอบถามทั้ง 3 ประเภทตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2518 และกำหนดรับแบบสอบถามคืนเป็นครั้งสุดท้ายในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2519 ในการส่ง-รับแบบสอบถาม สำหรับหอสมุดมหาวิทยาลัยบางแห่งผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากบรรณารักษ์ในหอสมุดนั้น ๆ ส่ง-รับและติดตามแบบสอบถามมาให้ในระยะเวลาที่กำหนด

¹Wyllis E. Wright, "The Internal Organization of the Catalog Department," in The Acquisition and Cataloging of Books, ed. by William M. Randall. (Chicago, Illinois: The University of Chicago Press, c 1940), pp. 122-5.

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดได้นำมาแสดงไว้อย่างชัดเจนในรูปตาราง โดยเรียงลำดับอักษรชื่อของมหาวิทยาลัยซึ่งมีทั้งสิ้น 12 แห่ง ดังนี้คือ

1. หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. หอสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า (ชมนบุรี)
6. หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
7. สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
8. หอสมุดศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล
9. สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง
10. สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
11. หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร
12. หอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ข้อมูลในแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบเจาะจงคำตอบ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบข้อที่ตรงกับความเป็นจริง ได้นำมาแสดงในรูปตาราง และเสนอข้อมูลดิบในแต่ละรายการ ทั้งนี้เพราะจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีน้อย ส่วนข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลความคิดเห็น ผู้วิจัยได้คำนวณโดยหาค่าเฉลี่ยและทำคามลำดับดังนี้

1. แจกแจงความถี่ของคะแนนทุก ๆ ข้อ ของแบบสอบถามทุกชุด
2. คูณความถี่ (f) ของแต่ละช่องควยนำหนักคะแนนประจำของ (x) ที่กำหนดคือ

มากที่สุด	=	5
มาก	=	4
ปานกลาง	=	3
น้อย	=	2
น้อยที่สุด	=	1

3. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่าตอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร¹

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยของค่าตอบแต่ละข้อ

f = ความถี่

X = คะแนน (น้ำหนักประจำข้อ)

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด บรรณาธิการของฝ่าย
ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดแต่ละแห่ง

4. ที่ความหมายค่าเฉลี่ยนำหนักค่าตอบแต่ละข้อดังนี้

4.6 - 5.0 = มากที่สุด

3.6 - 4.5 = มาก

2.6 - 3.5 = ปานกลาง

1.6 - 2.5 = น้อย

1 - 1.5 = น้อยที่สุด

5. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของค่าตอบแต่ละข้อ
โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \frac{(\sum fX)^2}{N^2}}$$

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าตอบแต่ละข้อ

f = ความถี่

X = คะแนน (น้ำหนักของค่าตอบ)

¹ประคอง กรรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 3, นครหลวง
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2515), หน้า 40.

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ส่งไปยังผู้ตอบทั้ง 3 ประเภท ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง มีจำนวนไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการบริหารงานและอัตรากำลังของห้องสมุด ยกเว้นผู้ตอบที่เป็นหัวหน้าบรรณารักษ์ซึ่งมีแห่งละ 1 คนเท่ากันหมด รวมแบบสอบถามหัวหน้าบรรณารักษ์ได้รับคืนทั้งสิ้นครบ 12 ฉบับ แบบสอบถามของหัวหน้าฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหนังสือซึ่งบางห้องสมุดมีผู้ตอบมากกว่า 1 คน แต่ไม่เกิน 2 คน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามประเภทนี้รวม 17 ฉบับ ได้รับคืนทั้งสิ้น 15 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.24 คำตอบที่ไม่ได้รับจากห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และหอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทำให้ข้อมูลบางตอนไม่สมบูรณ์ ส่วนแบบสอบถามของบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหนังสือของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีจำนวนไม่เท่ากัน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามประเภทนี้ไปรวมทั้งสิ้น 65 ฉบับ ได้รับคืนรวม 53 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.54 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีบรรณารักษ์ตอบมากที่สุดมี 2 แห่งคือ หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีผู้ตอบแห่งละ 9 คน หอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีผู้ตอบแบบสอบถามประเภทนี้น้อยที่สุด คือ 1 คน รวมแบบสอบถามทุกประเภทที่ส่งไป 94 ฉบับ ได้รับคำตอบคืน 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.11 ประเภทและจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของบรรณารักษ์

ประเภท ของสมาคมมหาวิทยาลัย	หัวหน้า บรรณารักษ์	หัวหน้าฝ่ายทำ บัตรรายการและ จัดหมู่หนังสือ	บรรณารักษ์ฝ่าย ทำบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือ	รวม
	เกษตรศาสตร์	1	2	6
ขอนแก่น	1	2	3	6
จุฬา	1	1	9	11
เชียงใหม่	1	0	3	4
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า	1	1	2	4
ธรรมศาสตร์	1	2	9	12
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	1	2	6	9
มหิดล	1	1	2	4
รามคำแหง	1	1	5	7
ศรีนครินทรวิโรฒ	1	2	5	8
ศิลปากร	1	1	2	4
สงขลานครินทร์	1	0	1	2
รวม	12	15	53	80

ในปัจจุบันนี้ส่วนราชการที่เป็นมหาวิทยาลัยหมายความว่ารวมถึงสถาบันชั้นอุดมศึกษาของรัฐที่มีฐานะเทียบเท่ามหาวิทยาลัย แต่เรียกชื่ออย่างอื่นในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐด้วย¹ ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2517 มีมหาวิทยาลัยรวมทั้งสิ้น 12 แห่ง² หนึ่ง หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้มีการจัดตั้งขึ้นพร้อมกับมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยที่จัดตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2459 คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งขึ้นหลังสุดเมื่อปี พ.ศ. 2514 คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จะเห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พึงจะได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยเมื่อปี พ.ศ. 2517 ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517³ และพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2517⁴ ตามลำดับ มหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่งนี้ได้มีการจัดตั้งมานานแล้ว และต่างก็มีหอสมุดประจำอยู่แล้ว ตารางที่ 2 ได้แสดงการเรียงลำดับหอสมุดมหาวิทยาลัยตามปีที่จัดตั้งดังนี้

¹กฎทบทวน ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2507.

²ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 91 ตอนที่ 112 (28 มิถุนายน, 2517), หน้า 30-31.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 1-22.

⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 23- 7.

ตารางที่ 2 ปีที่จัดตั้งมหาวิทยาลัยและห้องสมุดกลางของมหาวิทยาลัย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	พ.ศ.
จุฬา	2459 ¹
ธรรมศาสตร์	2476 ²
มหิดล	2486 ³
เกษตรศาสตร์	2486 ⁴
ศิลปากร	2486 ⁵
ศรีนครินทรวิโรฒ	2497 ⁶

¹"ประกาศประดิษฐานโรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและโอนไปขึ้นอยู่ในกระทรวงธรรมการ," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 34 (15 เม.ย. 2460), หน้า 20-21.

²"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง 2476," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 50 (20 มี.ค. 2476), หน้า 1007-1026.

³"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ 2486," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7 (2 ก.พ. 2486), หน้า 212-27.

⁴"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2486," ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 85 ตอนที่ 123 (31 ธ.ค. 2511), หน้า 8-29.

⁵"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร 2486," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7 (12 ก.ค. 2486), หน้า 1496-506.

⁶ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 91..., หน้า 1-22.

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หอสมุดมหาวิทยาลัย	พ.ศ.
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า	2504 ¹
เชียงใหม่	2507 ²
ขอนแก่น	2509 ³
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	2509 ⁴
สงขลานครินทร์	2511 ⁵
รามคำแหง	2514 ⁶

¹ ราชกิจจานุเบกษา ... เรื่องเดียวกัน, หน้า 23-27.

² "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2507," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 81
ตอนที่ 7 (21 ม.ค. 2507), หน้า 25-44.

³ "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น 2508," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 81
ตอนที่ 7 (25 ม.ค. 2509), หน้า 62-78.

⁴ "สำนักบรรณสารการพัฒนา," บรรณสาร ส.พ.บ. 3 (กุมภาพันธ์, 2514), 1.

⁵ "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 85
ตอนที่ 24 (21 มี.ค. 2511), หน้า 127-44.

⁶ หอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง, (พระนคร: หอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2516), หน้า 1. (อัครสำเนา).

ตารางที่ 3 จำแนกสถานภาพของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

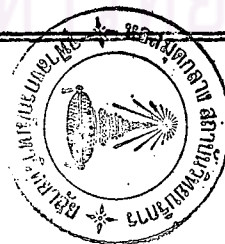
สถานภาพ ห้องสมุด มหาวิทยาลัย	สำนัก		กอง		แผนก		อื่น ๆ *
	ประกอบด้วย ห้องสมุดกลาง กับห้องสมุดคณะ	ไม่มีห้องสมุด คณะ	ประกอบด้วย ห้องสมุดกลาง กับห้องสมุดคณะ	ไม่มีห้องสมุด คณะ	ประกอบด้วย ห้องสมุดกลาง กับห้องสมุดคณะ	ไม่มีห้องสมุด คณะ	
เกษตรศาสตร์					x		
ขอนแก่น			x				
จุฬา					x		
เชียงใหม่			x				
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า							x
ธรรมศาสตร์			x				
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์		x					
มหิดล						x	
รามคำแหง		x					
ศรีนครินทรวิโรฒ	x						
ศิลปากร					x		
สงขลานครินทร์						x	
รวม	1	2	3	0	3	2	1

* = สถานภาพของห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า (ธนบุรี) เรียกว่า "งานห้องสมุด"

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่า ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยจำนวนมากที่สุดคือ 5 แห่ง มีสถานภาพเป็นแผนก รองลงมาจำนวน 3 แห่ง เท่ากัน มีสถานภาพเป็นกองและสำนัก จำนวนน้อยที่สุด 1 แห่ง คือห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า มีสถานภาพเป็น "งานห้องสมุด" โดยที่ผู้บริหารของสถาบันมีความเห็นว่า คำว่า "งาน" มีฐานะใหญ่กว่าแผนก แต่ไม่เท่ากอง

ตารางที่ 4 จำนวนหนังสือและวัสดุอุปกรณ์การศึกษาของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	วัสดุสิ่งพิมพ์		รวม	วารสาร: รายการ		หนังสือพิมพ์: รายการ		จุดสาร: หัวเรื่อง	
	หนังสือ :	เล่ม		ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ
เกษตรศาสตร์	20,902	40,471	61,373	225	482	7	3	200	5,000
ขอนแก่น	25,000	35,000	60,000	178	381	10	2	3,500	1,213
จุฬา	33,289	77,675	110,964	343	668	8	3	363	515
เชียงใหม่	29,473	60,205	89,678	141	284	12	3	443	638
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า	4,020	20,578	24,598	60	184	8	2	0	0
ธรรมศาสตร์	84,172	127,611	211,783	248	550	12	4	4,240	4,818
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	16,946	50,836	67,782	218	460	11	4	19,753	
มหิดล	2,337	60,924	63,261	211	605	1	3		
รามคำแหง	31,301	28,562	58,663	195	128	16	3	103	
ศรีนครินทรวิโรฒ	56,161	49,807	105,968	205	200	13	3	400	800
ศิลปากร	9,246	6,150	15,396	190	98	5	2	3,000	2,000
สงขลานครินทร์	9,500	7,950	17,450	150	115	10	4	0	0

จากตารางที่ 4 ปรากฏว่า หอสมุดมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนหนังสือมากที่สุดคือ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดมหาวิทยาลัยที่มีหนังสือน้อยที่สุดคือ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร หอสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีหนังสือภาษาต่างประเทศ มากกว่าหนังสือภาษาไทย ยกเว้นสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร และหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่มีหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ

ในคานวารสาร หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีจำนวนวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศจำนวนสูงสุด หอสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้ามีจำนวนวารสารภาษาไทยน้อยที่สุด และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากรมีจำนวนวารสารภาษาต่างประเทศน้อยที่สุด

สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง บอกรับหนังสือพิมพ์ภาษาไทยมากที่สุด จำนวน 16 รายการ หอสมุดศิริราชบอกรับหนังสือพิมพ์ภาษาไทยน้อยที่สุดจำนวน 1 รายการ ในคานหนังสือพิมพ์ภาษาต่างประเทศ หอสมุดมหาวิทยาลัยที่บอกรับมากที่สุดในจำนวนเท่ากัน คือ 4 รายการ ได้แก่ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักบรรณสารการพัฒนาศาสตร์ และหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยที่บอกรับหนังสือพิมพ์ภาษาต่างประเทศน้อยที่สุดในจำนวนเท่ากัน คือ 2 รายการ ได้แก่ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น หอสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร หอสมุดมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนจุลสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมากที่สุด คือ สำนักบรรณสารการพัฒนาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

นอกจากหนังสือและสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว หอสมุดมหาวิทยาลัยยังมีสื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น ไมโครฟิล์ม फिल्मสตริป สไลด์ เทป แผ่นเสียง แผ่นวีดิทัศน์และฟิล์มภาพยนตร์ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวมากที่สุด มหาวิทยาลัยอื่น ๆ มีวัสดุอุปกรณ์เหล่านี้บ้างไม่มากนัก ส่วนหอสมุดมหาวิทยาลัยที่ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวเลย คือหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร

ตารางที่ 5 การจัดทำหนังสือ และการจัดเก็บเอกสารและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

	ระบบจัดทำหนังสือ			วารสาร	สิ่งพิมพ์รัฐบาล		สิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัย		วิทยานิพนธ์	
	ระบบ ทศนิยม ของ คิวอี้	ระบบ หอสมุด รัฐสภา อเมริกัน	ระบบ หอสมุด แพทย์แห่ง ชาติ อเมริกัน	เรียงตาม ลำดับ อักษรชื่อ วารสาร	ไทเลขหมู่ เหมือน หนังสือ ทั่วไป	ไซ ระบบ เฉพาะ	ไทเลขหมู่ เหมือน หนังสือ ทั่วไป	เรียงตาม ลำดับ อักษรชื่อ มหา- วิทยาลัย	จัดห เหมือน หนังสือ ทั่วไป	เรียงตาม ลำดับ อักษรชื่อ ผู้เขียน
เกษตรศาสตร์		x		x	x		x		x	
ขอนแก่น		x		x		x		x	x	
จุฬา	x			x	x			x		x
เชียงใหม่	x			x	x			x	x	
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า		x		x	x			x		
ธรรมศาสตร์		x		x	x		x		x	
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์		x		x	x			x	x	
มหิดล			x	x		x		x		x
รามคำแหง		x		x		x		x		
ศรีนครินทรวิโรฒ	x			x	x			x	x	
ศิลปากร		x		x	x			x	x	
สงขลานครินทร์	x			x	x		x		x	
รวม	4	7	1	12	9	3	3	9	8	2

การจัดหมู่หนังสือและการจัดเก็บเอกสารและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ดังปรากฏในตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า หอสมุดมหาวิทยาลัยจำนวนมากที่สุด คือ 7 แห่ง จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน รองลงมาจำนวน 4 แห่ง จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของคิวอินนอยที่สุดจำนวน 1 แห่ง คือ หอสมุดศิริราช ซึ่งจัดหมู่ตามระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน เพราะเป็นหอสมุดเฉพาะที่มีหนังสือทางด้านการศึกษาเป็นส่วนใหญ่

วารสาร หอสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งจัดเก็บโดยเรียงตามลำดับอักษรของชื่อวารสาร

สิ่งพิมพ์รัฐบาล หอสมุดมหาวิทยาลัยจำนวนมากที่สุดคือ 9 แห่ง จัดหมู่เหมือนหนังสือทั่วไป จำนวนน้อยที่สุดคือ 3 แห่ง จัดหมู่ด้วยระบบเฉพาะสำหรับสิ่งพิมพ์รัฐบาล

สิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัย หอสมุดมหาวิทยาลัยจำนวนมากที่สุดคือ 9 แห่ง จัดเก็บโดยเรียงตามลำดับอักษรชื่อของมหาวิทยาลัย จำนวนน้อยที่สุดคือ 3 แห่ง จัดหมู่เหมือนหนังสือทั่วไป

วิทยานิพนธ์ หอสมุดมหาวิทยาลัย 8 แห่ง จัดหมู่เหมือนหนังสือทั่วไป อีก 2 แห่ง จัดเรียงตามลำดับอักษรชื่อของผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นอกจากสิ่งพิมพ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว หอสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ยังมีมาตรฐานอุตสาหกรรม ซึ่งจัดเรียงตามหมายเลขของมาตรฐานอุตสาหกรรมนั้น ๆ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ประเภทและจำนวนบุคลากรของห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัย

ห้องสมุด มหาวิทยาลัย	บุคลากรที่มีวุฒิทางวิชาบรรณ- รักษ์ศาสตร์				บุคลากรที่ไม่มีวุฒิทาง วิชาบรรณารักษศาสตร์			รวม บุคลากร ทั้งสิ้น
	อาจารย์ แผนกวิชา บรรณ- รักษ์ศาสตร์	อาจารย์ ของ หอสมุด	บรรณา รักษ์	รวม	เสมียน พนักงาน ภารโรง ฯลฯ	นิสิต สมทบ	รวม	
เกษตรศาสตร์	0	2	12	14	19	0	19	33
ขอนแก่น	2	0	9	11	24	0	24	35
จุฬาลงกรณ์มหา- วิทยาลัย	6	0	7	13	25	0	25	38
เชียงใหม่	1	0	15	16	47	0	47	63
เทคโนโลยีพระจอม- เกล้า	0	1	3	4	10	0	10	14
ธรรมศาสตร์	1	3	26	30	37	0	37	67
บัณฑิตพัฒนบริหาร- ศาสตร์	0	8	10	18	39	0	39	57
มหิดล	0	1	9	10	15	0	15	25
รามคำแหง	13	0	14	27	99	0	99	126
ศรีนครินทรวิโรฒ	13	0	4	17	18	20	38	55
ศิลปากร	0	0	6	6	24	0	24	30
สงขลานครินทร์	2	1	0	3	3	16	19	22
รวม	38	16	115	169	360	36	396	565

จากตารางที่ 6 ปรากฏว่า สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีอาจารย์แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์มาช่วยงานห้องสมุดมากที่สุด ในจำนวนที่เท่ากันคือ 13 คน จำนวนน้อยที่สุดคือ 1 คน ได้แก่ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำนักบรรณสารการพัฒนา มีบุคลากรที่เป็นอาจารย์ของสำนักมากที่สุดคือจำนวน 8 คน จำนวนน้อยที่สุด คือแห่งละ 1 คน ได้แก่ หอสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

จำนวนบุคลากรที่มีตำแหน่งบรรณารักษ์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีมากกว่าบุคลากรที่มีวุฒิทางวิชาบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งมีตำแหน่งเป็นอย่างอื่น อาทิเช่น อาจารย์ ยกเว้นหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี ซึ่งไม่มีบุคลากรที่เป็นบรรณารักษ์เลย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งบรรณารักษ์มากที่สุดได้แก่ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คือมีถึง 30 คน น้อยที่สุดคือ หอสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า คือมีเพียง 3 คน

บุคลากรที่ไม่มีวุฒิทางวิชาบรรณารักษศาสตร์ ประกอบด้วยเสมียนพนักงาน พนักงานพิมพ์ดีด ลูกจ้าง นักการภารโรง และนิสิตนักศึกษาช่วยงานห้องสมุด หอสมุดมหาวิทยาลัย ซึ่งมีบุคลากรที่ไม่มีวุฒิทางวิชาบรรณารักษศาสตร์มากที่สุด คือสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวนน้อยที่สุดคือ หอสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และห้องสมุดทั้งสองแห่งดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นหอสมุดมหาวิทยาลัยที่มีบุคลากรรวมมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับด้วย

เป็นที่สังเกตได้ว่า สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นห้องสมุดที่มีนิสิตนักศึกษาช่วยงานห้องสมุด ทำให้จำนวนบุคลากรมีมาก ทั้ง ๆ ที่บุคลากรของห้องสมุดที่แท้จริงมีน้อยมาก โดยเฉพาะหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี เมื่อตัดจำนวนนิสิตช่วยงานห้องสมุดออกแล้ว มีบุคลากรรวมเพียง 6 คนเท่านั้น ซึ่งจำนวนนั้นน้อยกว่าหอสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

ตารางที่ 7 ตำแหน่งของหัวหน้าบรรณารักษ์ หัวหน้าฝ่าย และบรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	หัวหน้าบรรณารักษ์			หัวหน้าฝ่าย		บรรณารักษ์	
	บรรณารักษ์	อาจารย์	ผู้อำนวยการ	บรรณารักษ์	อาจารย์	บรรณารักษ์	อาจารย์
เกษตรศาสตร์		x		x		x	
ขอนแก่น	x			x		x	
จุฬา		x			x	x	x
เชียงใหม่*		x				x	
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า		x			x	x	x
ธรรมศาสตร์	x			x		x	x
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์			x		x	x	x
มหิดล		x		x		x	
รามคำแหง			x	x		x	
ศรีนครินทรวิโรฒ			x		x	x	x
ศิลปากร	x			x		x	
สงขลานครินทร์*		x					x
รวม	3	6	3	6	4	11	6

* หัวหน้าฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และหอสมุด จอห์น เอฟ เคนเนดี
ไม่ได้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 8 วุฒิชองหัวหน้าบรรณารักษ์ หัวหน้าฝ่าย และบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตร
รายการและจัดหมู่หนังสือ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	หัวหน้าบรรณารักษ์				หัวหน้าฝ่าย		บรรณารักษ์	
	ป.เอก (บร.**)	ป.โท (บร.)	ป.ตรี (อื่นๆ)	อื่น ๆ	ป.โท (บร.)	ป.ตรี (บร.)	ป.โท (บร.)	ป.ตรี (บร.)
เกษตรศาสตร์		x			x	x		x
ขอนแก่น		x				x		x
จุฬา		x			x		x	x
เชียงใหม่		x						x
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า		x			x		x	x
ธรรมศาสตร์		x				x	x	x
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	x				x		x	x
มหิดล		x			x		x	x
รามคำแหง		x				x		x
ศรีนครินทรวิโรฒ		x			x		x	x
ศิลปากร				x		x		x
สงขลานครินทร์			x					x
รวม	1	9	1	1	6	5	6	12

*ป. = ปริญญา

**บร. = บรรณารักษศาสตร์

จากตารางที่ 7-8 จะพบว่า ตำแหน่งและวุฒิการศึกษาของหัวหน้าบรรณารักษ์ หัวหน้าฝ่าย และบรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งแตกต่างกันออกไป หัวหน้าบรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดมีวุฒิการศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และมีตำแหน่งเป็นอาจารย์ และมีจำนวนน้อยที่สุดที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และปริญญาตรีสาขาวิชาอื่น ๆ ส่วนตำแหน่งอื่น ๆ ของหัวหน้าบรรณารักษ์ ได้แก่ ผู้อำนวยกา และตำแหน่งบรรณารักษ์

หัวหน้าฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีวุฒิการศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับหัวหน้าฝ่ายที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ส่วนตำแหน่งของหัวหน้าฝ่ายส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งบรรณารักษ์ มีจำนวนน้อยที่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์

บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และมีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ ยกเว้น หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่มีอาจารย์ทำหน้าที่เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 การบริหารงานและบุคลากรของฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ

ห้องสมุด มหาวิทยาลัย	ลักษณะการบริหารงาน		บุคลากรที่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์				บุคลากรที่ไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์				รวม	รวม ทั้งสิ้น
	แบบรวม	แบบแยก	ฝ่ายหนังสือ ภาษาไทย	ฝ่ายหนังสือ ภาษาต่างประเทศ	ทั้งฝ่ายหนังสือ ภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ	รวม	ฝ่ายหนังสือ ภาษาไทย	ฝ่ายหนังสือ ภาษาต่างประเทศ	ทั้งฝ่ายหนังสือ ภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ	รวม		
เลขกร ศาสตร์	0	x	2	3	0	5	2	3	-	5	10	
ขอนแก่น	0	x	1	2	0	3	2	3	-	5	8	
จุฬา	x	0	0	0	10	10	0	0	6	6	16	
เชียงใหม่*	x	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
เทคโนโลยี												
พระจอมเกล้า	0	x	1	2	0	3	1	1	0	2	5	
ธรรมศาสตร์	0	x	4	6	0	10	5	6	0	11	21	
บัณฑิตพัฒน												
บริหารศาสตร์	x	0	0	0	6	6	0	0	8	8	14	
มหิดล	x	0	0	0	2	2	0	0	2	2	4	
รวมค่าแห่ง	x	0	0	0	10	10	0	0	8	8	18	

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ห้องสมุด มหาวิทยาลัย	ลักษณะการบริหารงาน		บุคลากรที่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์				บุคลากรที่ไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์				รวม	รวม ทั้งสิ้น	
	แบบรวม	แบบแยก	ฝ่ายหนังสือ ภาษาไทย	ฝ่ายหนังสือ ภาษาต่างประเทศ	ทั้งฝ่ายหนังสือ ภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ	รวม	ฝ่ายหนังสือ ภาษาไทย	ฝ่ายหนังสือ ภาษาต่างประเทศ	ทั้งฝ่ายหนังสือ ภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ	รวม			
ศรีนครินทร์													
วิโรฒ	0	x	2	3	0	5	0	0	2	2	7		
ศิลปากร	0	x	1	1	0	2	1	1	0	2	4		
สงขลา													
นครินทร์*	x	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
รวม	6	6	11	21	28	56	7	14	26	57	107		

* ไม่ได้รับแบบสอบถามคืน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 9 จะเห็นว่า หอสมุดมหาวิทยาลัยจำนวน 6 แห่งเท่ากันที่มี การบริหารงานของฝ่ายทำบัตรรายการ และ จัดหมู่หนังสือเป็นแบบรวมและแบบแยก ฝ่ายทำบัตร รายการและจัดหมู่หนังสือของหอสมุดที่มีบุคลากร ที่มีวุฒิทางวิชาบรรณารักษศาสตร์จำนวนมาก ที่สุด คือ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวนน้อยที่สุดคือ หอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ส่วนบุคลากรที่ไม่มีวุฒิทางวิชาบรรณารักษศาสตร์ ปรากฏว่า สำนักบรรณสารการพัฒนา และสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีจำนวนมากที่สุดเท่ากัน ส่วนหอสมุดที่มีจำนวนน้อย ที่สุด มี 4 แห่ง หอสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า หอสมุดศิริราช สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร

หอสมุดมหาวิทยาลัยที่มีบุคลากรรวมทั้งสองประ เภทมีจำนวนมากที่สุด คือหอสมุด กลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวนน้อยที่สุด คือหอสมุดศิริราช และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร

สำหรับบุคลากรที่มีวุฒิทางวิชาบรรณารักษศาสตร์ของหอสมุดมหาวิทยาลัยที่มี การบริหารงานแบบแยก จะเห็นได้ว่า บุคลากรที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ภาษาต่างประเทศของหอสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งมีจำนวนมากกว่าบุคลากรที่ทำหน้าที่ทำ บัตรรายการและจัดหมู่หนังสือภาษาไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 แหล่งที่บรรณารักษ์ได้ศึกษาเรื่องระบบจัดหมู่หนังสือที่ใช้อยู่ในห้องสมุด

แหล่งที่ได้รับความรู้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	ศึกษาจาก มหาวิทยาลัย	อบรมเมื่อเข้า ทำงานในห้องสมุด	หาประสบการณ์ ด้วยตนเอง
เกษตรศาสตร์	6	1	4
ขอนแก่น	3	0	2
จุฬา	9	2	3
เชียงใหม่	3	2	3
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า	1	0	1
ธรรมศาสตร์	8	1	4
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	5	1	2
มหิดล	1	1	1
รามคำแหง	2	1	4
ศรีนครินทรวิโรฒ	3	0	2
ศิลปากร	2	0	1
สงขลานครินทร์	1	0	1
รวม	44	9	27

จากตารางที่ 10 ปรากฏว่า แหล่งที่บรรณารักษ์ได้ศึกษาเรื่องระบบจัดหมู่หนังสือที่ใช้อยู่ในห้องสมุดจำนวนมากที่สุด คือ การได้ศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์จากมหาวิทยาลัย จำนวนน้อยที่สุด คือ การอบรมเรื่องระบบจัดหมู่หนังสือเมื่อเข้าทำงานในห้องสมุด

เป็นที่น่าสังเกตได้ว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีบรรณารักษ์ที่ได้ศึกษาเรื่องระบบจัดหมู่หนังสือที่ใช้อยู่ในห้องสมุดจากการศึกษาในมหาวิทยาลัยจำนวนมากกว่บรรณารักษ์ที่หาประสบการณ์เรื่องระบบจัดหมู่หนังสือ นั้น ๆ ด้วยตนเอง ยกเว้นสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีบรรณารักษ์หาประสบการณ์เรื่องระบบจัดหมู่หนังสือที่ใช้อยู่ในห้องสมุดด้วยตนเองจำนวนมากกว่บรรณารักษ์ที่ได้ศึกษาเรื่องระบบจัดหมู่หนังสือ นั้น ๆ จากมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 งานหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ที่บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือต้องทำนอกเหนือจากงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	หน้าที่พิเศษ		ประเภทของงาน				
	มีเป็นประจำ	มีบ้างบางครั้ง	งานสอน	งานวิจัย	งานฝ่ายอื่น ๆ	ของห้องสมุด	
					บริการตอบคำถาม	การจัดหาหนังสือ	งานจ่ายรับหนังสือ
เกษตรศาสตร์	2	4	1	0	1	2	0
ขอนแก่น	0	3	2	0	1	0	0
จุฬา	7	2	4	0	4	1	2
เชียงใหม่	1	2	1	0	1	0	0
เทคโนโลยี							
พระจอมเกล้า	2	0	0	0	0	0	1
ธรรมศาสตร์	6	3	1	0	2	1	2
บัณฑิตพัฒน							
บริหารศาสตร์	2	5	1	2	4	1	0
มหิดล	1	1	1	0	1	0	0
รามคำแหง	1	4	1	0	2	0	2
ศรีนครินทรวิโรฒ	1	1	1	0	3	1	0
ศิลปากร	2	0	0	0	2	0	0
สงขลานครินทร์	1	0	1	0	0	0	0
รวม	26	25	14	2	21	6	7

จากตารางที่ 11 ปรากฏว่า นอกเหนือจากงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ บรรณารักษ์ของฝ่ายนี้ในจำนวนใกล้เคียงกันมีหน้าที่พิเศษอื่น ๆ เป็นประจำ และมีบางบางครั้ง งานหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ได้แก่ งานสอน งานวิจัยและงานฝ่ายอื่น ๆ ของห้องสมุด บรรณารักษ์ ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือส่วนใหญ่ต้องช่วยงานฝ่ายอื่น ๆ ของห้องสมุด บรรณารักษ์ จำนวนสูงสุดต้องช่วยงานของฝ่ายบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวนน้อยที่สุดช่วย งานคานจัดหาและ เลือกรื้อหนังสือและอุปกรณ์

บรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่รองทำงาน คำนการสอนมากที่สุด คือ หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรณารักษ์ฝ่ายนี้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยที่ไม่รองทำงานคำนการสอน ได้แก่ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าและ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ชั่วโมงปฏิบัติงานและปริมาณงานของบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการ
และจัดหมู่หนังสือแต่ละคนโดยเฉลี่ยใน 1 วัน

ห้องสมุด มหาวิทยาลัย	ชั่วโมงการทำงานบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือ				ปริมาณงานที่ทำได้			
	สูงสุด		ต่ำสุด		สูงสุด		ต่ำสุด	
	ชั่วโมง/วัน	ชั่วโมง/วัน	ชั่วโมง/วัน	ชั่วโมง/วัน	ชื่อเรื่อง/วัน	ชื่อเรื่อง/วัน	ชื่อเรื่อง/วัน	ชื่อเรื่อง/วัน
เกษตรศาสตร์	6	3	6	3	15	15	6	6
ขอนแก่น	6	5	6	5	12	12	8	8
จุฬา	7	1	7	1	10	10	2	2
เชียงใหม่	7	3	7	3	20	20	10	10
เทคโนโลยี								
พระจอมเกล้า	6	5	6	5	20	20	10	10
ธรรมศาสตร์	8	4	8	4	15	15	3	3
บัณฑิตพัฒน								
บริหารศาสตร์	7	5	7	5	15	15	4	4
มหิดล	7 $\frac{1}{2}$	7	7 $\frac{1}{2}$	7	25	25	7	7
รามคำแหง	8	4	8	4	15	15	6	6
ศรีนครินทรวิโรฒ	8	3	8	3	20	20	4	4
ศิลปากร	5	4	5	4	10	10	5	5
สงขลานครินทร์	5	3	5	3	15	15	5	5

จากตารางที่ 12 ปรากฏว่า ชั่วโมงปฏิบัติงานสูงสุดใน 1 วันของบรรณารักษ์ฝ่าย
ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ คือ 8 ชั่วโมง ได้แก่บรรณารักษ์ของห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชั่วโมงการปฏิบัติงานต่ำสุดใน 1 วัน คือ 1 ชั่วโมง ได้แก่บรรณารักษ์ของหอสมุดกลาง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปริมาณงานสูงสุดที่บรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือทำได้ใน 1 วัน คือ
25 ชื่อเรื่อง ได้แก่บรรณารักษ์ของหอสมุดศิริราช ปริมาณงานต่ำสุดใน 1 วัน คือ 2 ชื่อเรื่อง
ได้แก่บรรณารักษ์ของหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 วิธีการจัดเก็บหนังสือก่อนการห้ามทรายการและจัดหมู่หนังสือ

วิธีจัดเก็บ	เรียงตาม ลำดับอักษร ชื่อผู้แต่ง	เรียงตาม ลำดับอักษร ชื่อเรื่อง	จัดแยก ตามหมวด วิชา	การจัดลำดับ ก่อนหลังที่หนังสือ เข้าห้องสมุด	แยกตาม ร้านจำหน่าย หนังสือ	ไม่คำนึงถึง วิธีตั้งกล่าว แต่อย่างใด
เกษตรศาสตร์				x		
ขอนแก่น						x
จุฬา						x
เชียงใหม่*						
เทคโนโลยี-						
พระจอมเกล้า					x	
ธรรมศาสตร์		x				
บัณฑิตพัฒน-						
บริหารศาสตร์	x					
มหิดล				x		
รามคำแหง			x			
ศรีนครินทร						
วิโรฒ			x			
ศิลปากร			x			
สงขลา						
นครินทร์*						
รวม	1	1	3	2	1	2

* ไม่ได้รับแบบสอบถามคืน

จากตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่า การจัดเก็บหนังสือก่อนการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีหลายวิธีด้วยกัน แต่วิธีที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยใช้มากคือการจัดแยกตามหมวดวิชา โดยมีห้องสมุดมหาวิทยาลัยถึง 3 แห่ง ที่ใช้วิธีนี้ รองลงมาคือการจัดตามลำดับก่อนหลังที่หนังสือเข้ามาในห้องสมุด และการไม่คำนึงถึงวิธีใดเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ปริมาณงานของฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ

เล่ม : เดือน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	หนังสือภาษาไทย	หนังสือภาษาต่างประเทศ	รวมจำนวน
เกษตรศาสตร์	150	120	320
ขอนแก่น	80 - 120	480 - 520	480 - 520
จุฬา	90	160	250
เชียงใหม่ *	-	-	-
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า	30	110	140
ธรรมศาสตร์	160	500	660
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	120	330	450
มหิดล	20 - 50	70 - 130	100 - 150
รามคำแหง	850	750	1,600
ศรีนครินทรวิโรฒ	250	450	700
ศิลปากร	100 - 150	100 - 150	200 - 300
สงขลานครินทร์ *	-	-	-

* ไม่ได้รับแบบสอบถามคืน

จากตารางที่ 14 ปริมาณงานของฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนมากที่สุด คือสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวนน้อยที่สุดคือหอสมุดศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นที่สังเกตได้ว่าปริมาณงานของฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีจำนวนหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าหรือจำนวนเท่ากับหนังสือภาษาไทย ยกเว้นห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีปริมาณงานสำหรับหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะห้องสมุดมหาวิทยาลัยดังกล่าวสั่งซื้อหนังสือภาษาไทยชื่อเรื่องละหลาย ๆ ฉบับ โดยเฉพาะสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหงซึ่งมีนักศึกษาจำนวนมากกว่ามหาวิทยาลัยอื่น ๆ

ตารางที่ 15 หนังสือหัวเรื่องและตาราง เลขหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่ใช้อยู่ในห้องสมุด

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	หนังสือหัวเรื่องและ หัวเรื่องสำหรับ		ตารางเลข		หัวเรื่องสำหรับ		ตารางเลข		คิกขึ้น เอง	ไม่ได้ ใช้เลย			
	ตารางเลขหนังสือ	หนังสือภาษาไทย	หนังสือภาษาไทย	หนังสือภาษาต่างประเทศ	หนังสือภาษาอังกฤษ	คิกขึ้น เอง	ไม่ได้ ใช้เลย						
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ	ฅ	ฉ	ม		
เกษตรศาสตร์	x			x			x			x	x		
ขอนแก่น	x			x			x			x			
จุฬา	x			x				x			x		
เชียงใหม่*													
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า	x					x	x					x	
ธรรมศาสตร์		x			x		x			x			
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	x			x			x				x		
มหิดล	x			x					x		x		
รามคำแหง	x		x				x					x	
ศรีนครินทรวิโรฒ	x		x				x				x		
ศิลปากร	x	x			x		x			x			
สงขลานครินทร์*													
รวม	9	2	2	5	2	1	8	1	1	4	5	1	1

* ไม่ได้รับแบบสอบถามคืน

ก = ของสมาคมห้องสมุด	ข = ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
ช = ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ค = เซียร์ส
ค = แบบของหอสมุดแห่งชาติ	ฅ = หอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน
ง = แบบของหอสมุดกลางจุฬา	ฉ = ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
จ = แบบของธรรมศาสตร์	ฉ = ของคัทเตอร์-แชมเบอร์น
ฉ = ไม่ได้ใช้เลย	

จากตารางที่ 15 ปรากฏว่า การใช้หนังสือหัวเรื่องและตารางเลขหนังสือสำหรับการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีส่วนที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันบ้าง หนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยที่ใช้กันมากที่สุด คือหนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย โดยมีห้องสมุดมหาวิทยาลัยใช้หนังสือนี้ถึง 9 แห่ง ส่วนหนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ ห้องสมุดจำนวนมากที่สุดใช้ หนังสือหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ตารางเลขหนังสือภาษาไทย ห้องสมุดจำนวนมากที่สุดในตารางเลขหนังสือแบบหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองลงมาใช้ตารางเลขหนังสือแบบของหอสมุดแห่งชาติ จำนวนน้อยที่สุดคือ ตารางเลขหนังสือแบบของห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ส่วนตารางเลขหนังสือภาษาต่างประเทศ ห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้ตารางเลขหนังสือของคัทเตอร์-แชมเบอร์น รองลงมาคือ ตารางเลขหนังสือของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้คิดตารางเลขหนังสือภาษาต่างประเทศขึ้นใช้เองโดยอาศัยแบบอย่างจากตารางเลขของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

เป็นที่สังเกตได้ว่า ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีระยองเกล้าไม่ได้นำใช้ตารางเลขหนังสือเลยไม่ว่าจะเป็นหนังสือภาษาไทย หรือหนังสือภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 16 การให้เลขหมู่หนังสือของบรรณารักษ์

วิธีให้เลขหมู่หนังสือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	ให้เลขหมู่หนังสือ ด้วยตนเอง	ค้นจากหนังสือคู่มือ	อาศัยบัตรแจ้งหมู่ หนังสือ
เกษตรศาสตร์	4	6	0
ขอนแก่น	2	3	2
จุฬา	7	8	4
เชียงใหม่	2	3	2
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า	2	0	0
ธรรมศาสตร์	8	9	2
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	6	5	3
มหิดล	2	2	2
รามคำแหง	3	5	3
ศรีนครินทรวิโรฒ	2	2	1
ศิลปากร	1	1	0
สงขลานครินทร์	1	0	0
รวม	39	45	19

ตารางที่ 17 หนังสือคู่มือที่บรรณารักษ์ใช้ประกอบการให้เลขหมู่หนังสือ

ชื่อหนังสือ	หนังสือสหประชาชาติ	อเมริกาใต้	บรรณานุกรมแห่งชาติ	บูร์กีวโคเจส	พับลิชเชอร์ส
ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	เร็คคอร์ด	อังกฤษ		เซอร์วิคลี
เกษตรศาสตร์	x			x	x
ขอนแก่น	x	x			
จุฬา	x	x	x		
เชียงใหม่					
เทคโนโลยี					
พระจอมเกล้า					
ธรรมศาสตร์	x				
บัณฑิตพัฒน					
บริหารศาสตร์	x	x			
มหิดล	x				
รามคำแหง		x			
ศรีนครินทรวิโรฒ	x			x	
ศิลปากร	x				
สงขลานครินทร์*					
รวม	9	4	1	2	1

* ไม่ได้รับแบบสอบถามคืน

จากตารางที่ 16 - 17 จะเห็นได้ว่า บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดจำนวนมากที่สุดให้เลขหมู่หนังสือโดยการค้นจากหนังสือคู่มือ รองลงมาเป็นการให้เลขหนังสือด้วยตนเองโดยใช้หนังสือแผนการจัดหมู่ประกอบ บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดอาศัยบัตรแจ้งหมู่หนังสือของห้องสมุดเพื่อช่วยในการให้เลขหมู่หนังสือ

หนังสือคู่มือที่บรรณารักษ์ใช้มากที่สุด คือจากบัตรรายการแห่งชาติของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน รองลงมาคือ อเมริกันบุ๊คพับลิชเว็คคอร์ด หนังสือคู่มือที่ใช้น้อยที่สุด คือบรรณานุกรมแห่งชาติอังกฤษ และพับลิชเชอร์สวีคลี่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 การใช้เลขเรียกหนังสือที่ค้นได้จากหนังสือคู่มือต่าง ๆ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	การใช้เลขเรียกหนังสือที่ค้นจากหนังสือคู่มือ				การตรวจสอบเลขหมู่หนังสือที่ค้นได้จากหนังสือคู่มือต่าง ๆ กับแผนการจัดหมู่หนังสือ	
	รับเอาเลขเรียกหนังสือมาใช้ทั้งหมด	รับเฉพาะเลขหมู่หนังสือทั้งหมด	คัดเลขหมู่หนังสือให้สั้นลงทุกครั้ง	คัดเลขหมู่หนังสือออกบ้าง บางครั้ง	ตรวจสอบทุกครั้ง	เป็นครั้งคราว
เกษตรศาสตร์	2	5	0	0	1	5
ขอนแก่น	0	3	0	0	3	0
จุฬา	0	6	0	7	8	3
เชียงใหม่	0	2	0	3	3	0
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า	0	0	0	0	0	0
ธรรมศาสตร์	0	5	0	4	7	1
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	0	5	0	1	2	4
มหิดล	1	1	0	0	2	0
รามคำแหง	1	4	0	0	1	4
ศรีนครินทรวิโรฒ	1	0	1	1	3	0
ศิลปากร	0	0	2	0	2	0
สงขลานครินทร์	0	0	0	0	0	0
รวม	5	31	3	16	32	17

ตารางที่ 19. หมวดวิชาที่บรรณารักษ์เห็นว่ากำหนดเลขหมู่หนังสือได้ยาก

หมวดวิชา ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	วิทยาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	เกษตรศาสตร์	เทคโนโลยี	ธุรกิจ	การศึกษา
เกษตรศาสตร์	0	3	3	1	2	0	0
ขอนแก่น	2	0	0	1	2	0	0
จุฬา	5	2	5	0	1	3	1
เชียงใหม่	1	0	2	2	1	0	0
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า	0	0	1	0	0	0	0
ธรรมศาสตร์	0	0	5	0	1	1	0
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	1	0	3	0	1	0	0
มหิดล	1	0	0	0	0	0	1
รามคำแหง	0	0	4	0	1	1	0
ศรีนครินทรวิโรฒ	3	0	1	0	1	0	0
ศิลปากร	0	1	0	0	1	1	0
สงขลานครินทร์	0	0	0	0	0	0	1
รวม	13	6	24	4	11	6	3

จากตารางที่ 19 หมวดวิชาที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นว่ากำหนดเลขหมู่ได้ยาก คือหมวดสังคมศาสตร์ รองลงมาคือหมวดวิทยาศาสตร์ บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดเห็นว่า หนังสือหมวดการศึกษาเป็นหมวดที่กำหนดเลขหมู่ได้ยาก

ตารางที่ 20 จำนวนเวลาที่บรรณารักษ์ใช้ในการให้เลขหมู่หนังสือด้วยตนเองสำหรับหนังสือทั่ว ๆ ไปที่ไม่มีปัญหายุ่งยาก กับหนังสือที่มีปัญหายุ่งยาก

ประเภทของหนังสือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	จำนวนนาที่ : หนังสือทั่วไปที่ไม่มีปัญหา 1 ชื่อเรื่อง					จำนวนชั่วโมง : หนังสือที่มีปัญหา 1 ชื่อเรื่อง				
	5-10	11-15	16-20	21นาทีขึ้นไป	ไม่แน่นอน	$\frac{1}{2}$ -1	$1\frac{1}{2}$ -2	$2\frac{1}{2}$ -3	3ช.ม.ขึ้นไป	ไม่แน่นอน
เกษตรศาสตร์	0	5	1	0	0	5	1	0	0	0
ขอนแก่น	3	0	0	0	0	0	0	3	0	0
จุฬา	8	1	0	0	0	8	0	1	0	0
เชียงใหม่	2	0	1	0	0	2	0	0	0	1
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
ธรรมศาสตร์	6	0	1	0	2	4	1	2	0	2
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	1	1	3	1	0	0	1	1	3	1
มหิดล	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0
รามคำแหง	4	0	0	1	0	1	2	2	0	0
ศรีนครินทรวิโรฒ	0	1	3	0	1	1	1	1	0	2
ศิลปากร	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0
สงขลานครินทร์	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
รวม	32	8	9	2	3	24	8	10	3	9

จากตารางที่ 20 ปรากฏว่า บรรณารักษ์จำนวนสูงสุดใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที ในการให้เลขหมู่หนังสือด้วยตนเอง สำหรับหนังสือทั่ว ๆ ไปที่ไม่มีปัญหายุ่งยาก 1 ชื่อเรื่อง และใช้เวลาประมาณ $\frac{1}{2}$ - 1 ชั่วโมง สำหรับหนังสือที่มีปัญหา 1 ชื่อเรื่อง บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดใช้เวลาตั้งแต่ 21 นาทีขึ้นไปสำหรับหนังสือที่ไม่มีปัญหา กับใช้เวลาตั้งแต่ 3 ชั่วโมงขึ้นไปสำหรับหนังสือที่มีปัญหา

เป็นที่สังเกตได้ว่า มีบรรณารักษ์จำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถกำหนดเวลาที่แน่นอนสำหรับการให้เลขหมู่หนังสือทั้งสองประเภท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ความเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับระบบจัดหมู่หนังสือที่ ใช้อยู่ในห้องสมุด

ระบบจัดหมู่หนังสือ	ระบบทศนิยมของดิวอี้				ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน				ระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน			
	ก	ข	ค	ง	ก	ข	ค	ง	ก	ข	ค	ง
ห้องสมุดมหาวิทยาลัย												
เกษตรศาสตร์					4	2	0	0				
ขอนแก่น					0	3	0	0				
จุฬา	1	5	2	1								
เชียงใหม่	0	1	0	0								
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า					1	1	0	0				
ธรรมศาสตร์					4	4	1	0				
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์					3	2	1	0				
มหิดล									2	0	0	0
รามคำแหง					2	3	0	0				
ศรีนครินทรวิโรฒ	0	2	0	0								
ศิลปากร					0	2	0	0				
สงขลานครินทร์	1	0	0	0								
รวม	2	8	2	1	14	17	2	0	2	0	0	0

- ก. เหมาะสมที่สุด
- ข. เหมาะสมก็แต่มีข้อยกเว้นบางประการ
- ค. ไม่น่าใจ
- ง. ไม่เหมาะสมเลย

จากตารางที่ 21 จะเห็นว่า บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของทิวอี้ และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน มีความเห็นว่าระบบจัดหมู่หนังสือทั้งสองระบบนี้เป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่เหมาะสมกับห้องสมุดนั้น ๆ ก็ แต่มีข้อยกเว้นบางประการ มีบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือตามระบบทศนิยมของทิวอี้จำนวน 1 คน ที่มีความเห็นว่าระบบนี้ไม่เหมาะสมกับห้องสมุดเลย แต่ไม่มีผู้ให้ความเห็นดังกล่าวในห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ส่วนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดแพทยแห่งชาติคืออเมริกัน มีความเห็นว่าระบบนี้เหมาะสมกับห้องสมุดมากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 ความคิดเห็นของบรรณารักษณ์ที่มคอความสมบูรณ์ของเนื้อหาวิชา

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	ระบบทศนิยมของคิวอี้			ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน			ระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน		
	X	S.D.	แปลความ	X̄	S.D.	แปลความ	X̄	S.D.	แปลความ
เกษตรศาสตร์				4.2	0.7	มาก			
ขอนแก่น				4.2	0.7	มาก			
จุฬา	3.0	0.5	ปานกลาง						
เชียงใหม่	3.3	1.1	ปานกลาง						
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า				5.0	0**	มากที่สุด			
ธรรมศาสตร์				4.2	0.8	มาก			
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์				4.3	0.5	มาก			
มหิดล							4.0	1.4	มาก
รามคำแหง				4.2	1.3	มาก			
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.4	0.5	ปานกลาง						
ศิลปากร				4.0	1.4	มาก			
สงขลานครินทร์	3.0	0*	ปานกลาง	4.3	0.8	มาก	4.0	1.4	มาก
รวม	3.2	0.6	ปานกลาง	4.3	0.8	มาก	4.0	1.4	มาก

หมายเหตุ * = ผู้ตอบ 1 คน
 ** = ผู้ตอบมากกว่า 1 คน

ตารางที่ 23 ความเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อการจัดลำดับหมวดวิชา

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	ระบบทศนิยมของคีวี่			ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน			ระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
เกษตรศาสตร์				3.8	0.4	มาก			
ขอนแก่น				3.7	0.6	มาก			
จุฬา	3.9	0.8	มาก						
เชียงใหม่	3.0	0.8	ปานกลาง						
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า				4.0	0**	มาก			
ธรรมศาสตร์				3.9	0.8	มาก			
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์				3.3	0.8	ปานกลาง			
มหิดล							4.0	1.4	มาก
รามคำแหง				3.0	0.7	ปานกลาง			
ศรีนครินทรวิโรฒ	4.2	0.8	มาก						
ศิลปากร				3.5	0.7	ปานกลาง			
สงขลานครินทร์	3.0	0*	ปานกลาง						
รวม	3.8	0.9	มาก	3.6	0.7	มาก	4.0	1.4	มาก

หมายเหตุ * = ผู้ตอบ 1 คน
 ** = ผู้ตอบมากกว่า 1 คน

ตารางที่ 24 ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อการเรียงลำดับหมู่ย่อย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	ระบบทศนิยมของดิวอี้			ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน			ระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
เกษตรศาสตร์				4.0	0**	มาก			
ขอนแก่น				3.7	0.6	มาก			
จุฬา	3.7	0.9	มาก						
เชียงใหม่	2.7	0.6	ปานกลาง						
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า				4.0	0**	มาก			
ธรรมศาสตร์				3.9	0.9	มาก			
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์				3.8	0.7	มาก			
มหิดล							3.7	0.6	มาก
รามคำแหง				3.0	0.7	ปานกลาง			
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.2	0.8	ปานกลาง						
ศิลปากร				3.5	0.7	ปานกลาง			
สงขลานครินทร์	3.0	0*	ปานกลาง						
รวม	3.3	0.9	ปานกลาง	3.7	0.7	มาก	3.7	0.6	มาก

หมายเหตุ * = ผู้ตอบ 1 คน
 ** = ผู้ตอบมากกว่า 1 คน

จากตารางที่ 22 - 24 โดยเฉลี่ยแล้วบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของคิวอี้ ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันและระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติคืออเมริกัน มีความเห็นว่าการเรียงลำดับหมวดวิชาต่าง ๆ ของการจัดหมู่หนังสือทั้ง 3 ระบบอยู่ในระดับที่ต่ำมาก ส่วนในด้านความสมบูรณ์ของเนื้อหาวิชาและการเรียงลำดับหมู่ย่อย โดยเฉลี่ยแล้ว บรรณารักษ์ของห้องสมุดที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติคืออเมริกัน มีความเห็นที่ต่ำมาก ยกเว้นบรรณารักษ์ที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของคิวอี้ ที่มีความเห็นว่าคุณสมบัติของเนื้อหาวิชาและการเรียงลำดับหมู่ย่อยในระบบนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ความเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อคำอธิบายวิธีใช้แผนการจัดหมู่หนังสือ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	ระบบทศนิยมของคิวอี้			ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน			ระบบหอสมุดแพทยแห่งชาติอเมริกัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
เกษตรศาสตร์				2.3	0.5	น้อย			
ขอนแก่น				2.3	0.6	น้อย			
จุฬา	3.1	1.2	ปานกลาง						
เชียงใหม่	3.3	0.6	ปานกลาง						
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า				3.5	0.7	ปานกลาง			
ธรรมศาสตร์				2.7	1.1	ปานกลาง			
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์				3.3	0.5	ปานกลาง			
มหิดล							4.0	0**	มาก
รามคำแหง				3.2	0.4	ปานกลาง			
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.8	0.8	มาก						
ศิลปากร				3.0	0**	ปานกลาง			
สงขลานครินทร์	3.0	0*	น้อย						
รวม	3.3	1.0	ปานกลาง	2.8	0.8	ปานกลาง	4.0	0	มาก

หมายเหตุ * = ผู้ตอบ 1 คน
 ** = ผู้ตอบมากกว่า 1 คน

ตารางที่ 26 ความเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อความละเอียดของครรชนี

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	ระบบทศนิยมของทิวอี้			ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน			ระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
เกษตรศาสตร์				3.8	0.7	มาก			
ขอนแก่น				2.7	0.6	ปานกลาง			
จุฬา	2.7	1.1	ปานกลาง						
เชียงใหม่	3.3	1.1	ปานกลาง						
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า				3.0	0**	ปานกลาง			
ธรรมศาสตร์				3.1	1.3	ปานกลาง			
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์				3.7	0.8	มาก			
มหิดล									
รามคำแหง				3.6	0.5	มาก			
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.4	0.5	ปานกลาง				4.5	0.7	มาก
ศิลปากร				3.0	0**	ปานกลาง			
สงขลานครินทร์	2.0	0*	น้อย						
รวม	2.9	1.0	ปานกลาง	3.3	0.9	ปานกลาง	4.5	0.7	มาก

หมายเหตุ * = ผู้ตอบ 1 คน
 ** = ผู้ตอบมากกว่า 1 คน

ตารางที่ 27 ความเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อศัพท์

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	ระบบทศนิยมของดิวอี้			ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน			ระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
เกษตรศาสตร์				3.8	0.7	มาก			
ขอนแก่น				3.3	0.6	ปานกลาง			
จุฬา	3.0	1.0	ปานกลาง						
เชียงใหม่	3.0	1.0	ปานกลาง						
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า				3.5	0.7	ปานกลาง			
ธรรมศาสตร์				3.0	1.0	ปานกลาง			
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์				3.5	0.5	ปานกลาง			
มหิดล							3.7	0.6	มาก
รามคำแหง				3.6	0.9	มาก			
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.0	0*	ปานกลาง						
ศิลปากร				3.5	0.7	ปานกลาง			
สงขลานครินทร์	2.0	0*	น้อย						
รวม	2.9	0.8	ปานกลาง	3.5	0.9	ปานกลาง	3.7	0.6	มาก

หมายเหตุ * = ผู้ตอบ 1 คน
 ** = ผู้ตอบมากกว่า 1 คน

ตารางที่ 28 ความเห็นของบรรณารักษณ์ที่ติดต่อผู้ศึกษา

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	ระบบทศนิยมของควี			ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน			ระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
เกษตรศาสตร์				4.0	0.6	มาก			
ขอนแก่น				3.3	0.6	ปานกลาง			
จุฬา	3.7	1.2	มาก						
เชียงใหม่	3.3	0.6	ปานกลาง						
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า				4.0	0**	มาก			
ธรรมศาสตร์				3.2	1.1	ปานกลาง			
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์				3.7	0.5	มาก			
มหิดล							3.7	0.6	มาก
รามคำแหง				2.8	0.4	ปานกลาง			
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.4	0.5	ปานกลาง						
ศิลปากร				4.0	0**	มาก			
สงขลานครินทร์	3.0	0*	ปานกลาง						
รวม	3.5	0.8	ปานกลาง	3.5	0.8	ปานกลาง	3.7	0.6	มาก

หมายเหตุ * = ผู้ตอบ 1 คน
 ** = ผู้ตอบมากกว่า 1 คน

ตารางที่ 29 ความเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อความละเอียดของหมวดวิชาต่าง ๆ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	ระบบทศนิยมของคิวอี้			ระบบทศมุกรัฐสภาอเมริกัน			ระบบทศมุกแพทย์แห่งชาติอเมริกัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
เกษตรศาสตร์				4.3	0.5	มาก			
ขอนแก่น				3.7	0.6	มาก			
จุฬา	3.1	0.6	ปานกลาง						
เชียงใหม่	2.7	0.6	ปานกลาง						
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า				4.0	0**	มาก			
ธรรมศาสตร์				4.1	0.7	มาก			
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์				4.0	0.9	มาก			
มหิดล							3.5	0.1	ปานกลาง
รามคำแหง				3.6	1.1	มาก			
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.8	0.4	มาก						
ศิลปากร				3.5	0.7	ปานกลาง			
สงขลานครินทร์	3.0	0*	ปานกลาง						
รวม	3.2	0.6	ปานกลาง	4.0	0.7	มาก	3.5	0.1	ปานกลาง

หมายเหตุ * = ผู้ตอบ 1 คน
 ** = ผู้ตอบมากกว่า 1 คน

จากตารางที่ 25 - 29 จะเห็นว่า บรรณารักษ์ที่ทำงานอยู่ในห้องสมุดที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับคำอธิบายวิธีใช้แผนการจัดหมู่หนังสือ ความละเอียดของครรชนี สัทพ์ และสัญลักษณ์ ที่ใช้ในระบบทศนิยม โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับที่ปานกลาง ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกับความคิดเห็นของบรรณารักษ์ที่ทำงานอยู่ในห้องสมุดที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน นอกจากบรรณารักษ์ที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน มีความเห็นในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับดีมาก

สำหรับความเห็นในเรื่องความละเอียดของหมวดวิชาต่าง ๆ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือตามระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน มีความเห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก ยกเว้นบรรณารักษ์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของคิว้อและระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติคืออเมริกันมีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าอยู่ในระดับที่ปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 ปัญหาของบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ

ปัญหา	ห้องสมุดมหาวิทยาลัย													รวม
	LC	LC	DC	DC	LC	LC	LC	NLM	LC	DC	LC	DC		
	มก.	มข.	จพ.	มช.	สท.	มธ.	สป.	นม.	มร.	มวศ.	มศ.	มส.		
ระบบจัดหมู่หนังสือที่ ๓ อยู่ในห้องสมุดมีเลขหมู่สำหรับ														
เรื่องเกี่ยวกับประเทศไทยน้อย	x	x	x	x						x		x	6	
เลขหมู่หนังสือบางหมวดยังจัดทำไม่สมบูรณ์									x				1	
ไม่มีคำอธิบายวิธีใช้แผนการจัดหมู่หนังสือและ														
ตารางเลขทาง ฯ	x	x											2	
มีการเปลี่ยนแปลงเลขหมู่หนังสือให้ทันสมัยอยู่เสมอ														
ทำให้เป็นปัญหาแก่บรรณารักษ์ที่จะต้องติดตามแก้ไข														
เลขหมู่หนังสือ ชื่อเรื่องที่ให้เลขหมู่ไปแล้ว									x	x		x	3	
มีตารางเลขน้อย				x									1	
เนื้อหาบางสาขาวิชามีเลขหมู่หนังสือมากกว่า 1 แห่ง														
อาจอยู่ทางหมวดหรือหมวดเดียวกัน									x		x		2	
หนังสือบางชื่อเรื่องให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดพิมพ์ไม่														
ชัดเจนเป็นปัญหาในการทำบัตรรายการ									x				1	
หนังสือบางประเภทมีเนื้อหาคลุมเคลือทำให้ไม่สามารถ														
ให้เลขหมู่และหัวเรื่องหนังสือ	x	x	x						x		x		5	

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	LC	LC	DC	DC	LC	LC	LC	NLM	LC	DC	LC	DC	
ปัญหา	มก.	มช.	จพ.	มช.	สท.	มธ.	สพ.	มม.	มร.	มวศ.	มศ.	มส.	รวม
บรรณารักษ์ขาดความเข้าใจในระบบจัดหมู่หนังสือที่ใช้ อยู่ในห้องสมุดก็เพียงพอ	x						x			x			3
บรรณารักษ์ขาดความรู้พื้นฐานในบางสาขาวิชาไม่เข้าใจ ลักษณะของวิชาทำให้กำหนดเลขหมู่หนังสือได้ยาก	x		x	x	x		x	x	x		x		8
บรรณารักษ์มีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศไม่เพียงพอ ทำให้ไม่เข้าใจเรื่องในหนังสือภาษาต่างประเทศและ กำหนดเลขหมู่หนังสือไม่ได้	x								x	x			3
บรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ต้องทำงานอื่น ๆ อีกหลายด้าน	x		x								x	x	4
รวม	7	3	5	2	1	5	3	2	5	3	2	1	

LC = ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน DC = ระบบทศนิยมของคิวอี้ NLM = ระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน
 มก. = เกษตรศาสตร์ จพ. = จุฬา สท. = เทคโนโลยีพระจอมเกล้า สพ. = บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 มร. = รามคำแหง มศ. = ศิลปากร มช. = ขอนแก่น มช. = เชียงใหม่ มธ. = ธรรมศาสตร์ มม. = มหิดล
 มวศ. = ศรีนครินทรวิโรฒ มส. = สงขลานครินทร์

จากตารางที่ 30 จะเห็นว่า บรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งมีปัญหาในการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีบรรณารักษ์มีปัญหามากที่สุด คือห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รองลงมาได้แก่ หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และหอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี

บรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือจำนวนมากที่สุด มีปัญหาเรื่องขาดความรู้พื้นฐานในบางสาขาวิชาทำให้กำหนดเลขหมู่หนังสือได้ยากหรือให้เลขหมู่หนังสือไม่ได้เลย บรรณารักษ์จำนวนรองลงมามีปัญหาเรื่องระบบจัดหมู่หนังสือมีเลขหมู่เกี่ยวกับประเทศไทยน้อยมาก ทำให้ไม่สามารถกำหนดเลขหมู่หนังสือหรือกำหนดได้ยาก บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดมีปัญหาเรื่อง ระบบจัดหมู่หนังสือมีตารางเลขน้อยมาก บางหมวดยังจัดทำไม่สมบูรณ์รวมทั้งการที่หนังสือบางชื่อเรื่องที่ต้องทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดพิมพ์ไม่ชัดเจน ทำให้เป็นปัญหาในการทำบัตรรายการ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 ปัญหาของฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ

ปัญหา	ห้องสมุดมหาวิทยาลัย													รวม
	LC	LC	DC	LC	LC	LC	LC	NLM	LC	DC	LC	DC		
	มก.	มข.	จฬ.	มธ.	สท.	มธ.	สบ.	นม.	มร.	มวศ.	มศ.	มส.		
ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการจัดหมู่หนังสือ														
ตามระบบที่ใช้อยู่ในห้องสมุด	x						x	x	x				4	
บุคลากรที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ														
ของฝ่ายมีน้อย						x		x	x	x	x	x	7	
บุคลากรที่ทำหน้าที่พิมพ์บัตรรายการและงานอื่น ๆ														
ของฝ่ายมีไม่เพียงพอ								x		x	x	x	4	
มีหนังสือค้างค่างมาก				x		x		x	x	x			5	
หนังสือชื่อเรื่องเดียวกันมีเลขเรียกหนังสือต่างกัน				x	x		x	x					5	
หนังสือค้างชื่อเรื่องกันแต่มีเลขเรียกหนังสือซ้ำกัน				x						x			2	
ไม่มีหนังสือคู่มือที่ช่วยประกอบการให้เลขหมู่หนังสือ														
ภาษาไทย	x	x	x				x	x		x	x	x	9	
ไม่มีหนังสือคู่มือที่ช่วยประกอบการให้เลขหมู่หนังสือ														
ภาษาต่างประเทศ												x	1	
มีหนังสือคู่มือที่ช่วยประกอบการให้เลขหมู่หนังสือ														
ไม่เพียงพอ												x	1	

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ปัญหา	ห้องสมุดมหาวิทยาลัย													รวม
	LC	LC	DC	LC	LC	LC	LC	NLM	LC	DC	LC	DC		
	มก.	มช.	จพ.	มช.	สท.	มธ.	สบ.	มม.	มร.	นวศ.	มศ.	มส.		
หนังสือคู่มือที่ห้องสมุดมีอยู่ตามยี่			x											1
หนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยมีน้อย	x	x	x	x			x	x		x				7
สถานที่ทำงานของฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่														
หนังสือคัมแคบ	x		x			x								3
สถานที่ทำงานของฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่														
หนังสือภาษาต่างประเทศคัมแคบ									x					1
อุปกรณ์และเครื่องใช้ของฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือไม่เพียงพอ				x							x	x		3
รวม	3	3	5	3	2	7	6	5	5	6	5	3		

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 ปรากฏว่าฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุด มหาวิทยาลัยทุกแห่ง มีปัญหาค้นต่าง ๆ ทั้งในเรื่องบุคลากร งานด้านเทคนิค สถานที่และ อุปกรณ์และเครื่องใช้ต่าง ๆ ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย ที่มีปัญหามากที่สุด คือห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

ปัญหาที่ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีมากที่สุด คือการที่ไม่มีหนังสือคู่มือที่ประกอบกรให้เลขหมู่หนังสือภาษาไทย ปัญหารองลงมา คือเรื่องบุคลากรที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของฝ่ายมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้งานดำเนินไปได้ช้ามาก ปัญหาที่มีน้อยที่สุด คือการที่ฝ่ายมีหนังสือคู่มือที่ประกอบกรให้เลขหมู่หนังสือไม่เพียงพอ และหนังสือคู่มือที่ห้องสมุดมีอยู่ไม่ทันสมัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย